

ЦЕНИ И ИНДЕКСИ НА ЦЕНИТЕ В СЕЛСКОТО СТОПАНСТВО - II ТРИМЕСЕЧИЕ 2026 ГОДИНА

Индекси на цените на производител в селското стопанство

Индексът на цените на производител в селското стопанство за второто тримесечие на 2026 г. се повишава с 2.1% спрямо същото тримесечие на 2025 г. в резултат от повишението на индекса на цените на продукцията от растениевъдство - с 5.7%, докато при индекса на цените на продукцията от животновъдство се наблюдава спад - с 1.2%. Спрямо предходната година (на годишна база) цените на селскостопанската продукция отбелязват увеличение с 1.0%, като в растениевъдството те се повишават с 4.8%, а в животновъдството се понижават с 2.5% (виж табл. 1).

Спрямо второто тримесечие на 2025 г. най-значително е увеличението на цените при пресните зеленчуци - с 38.7%, в резултат на повишение на цените на домати - с 53.9%, на краставици и корнишони - с 26.3%, и на салати и марули - с 25.8%. Ръст се наблюдава и при цените на техническите култури - с 12.8%, в резултат на увеличението на цената на слънчогледа с 13.3%.

При плодовете е регистрирано понижение на цените с 28.1%, в резултат на намалението на цената на черешите - с 33.4%. При зърнените култури също е отчетен спад на цените - с 2.6%, в резултат от понижението на цените на пшеницата и на царевичата за зърно - съответно с 4.6 и с 2.9%.

В сравнение с 2025 г. (на годишна база) тенденцията при плодовете, зеленчуците, зърнените и техническите култури се запазва. Цените на пресните зеленчуци нарастват - с 45.2%, в резултат от повишението на цените на всички зеленчуци, с най-голям регистриран ръст при домати - със 76.3%. Увеличението при техническите култури е 8.1%, в резултат от повишението на цената на маслодайния слънчоглед - с 6.9% и на семената от репица и рапица - с 12.8%.

Намалението на цените на плодовете с 29.9% се дължи основно на спада на цените на черешите - с 30.9%. Цените на зърнените култури са по-ниски с 1.4%, в резултат от понижението на цената на пшеницата и на царевичата за зърно - съответно с 3.4 и с 1.9%.

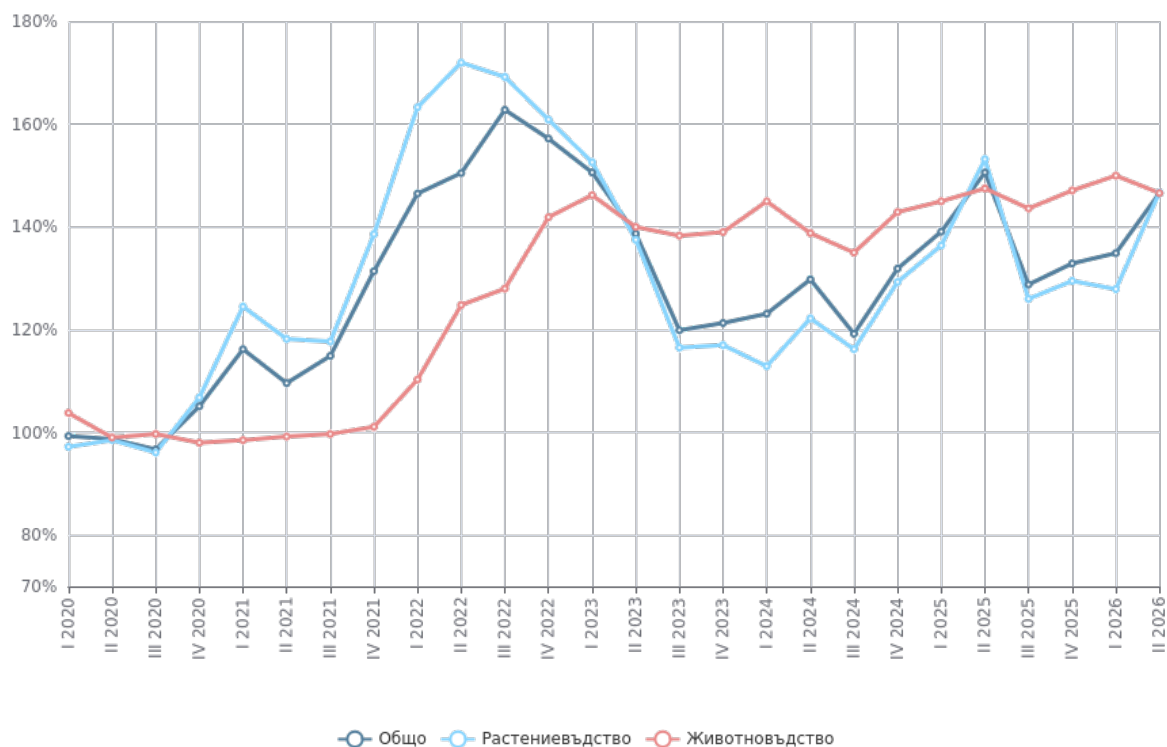
Цените на живите животни намаляват с 3.0% спрямо същото тримесечие на 2025 г., в резултат на спад на цените на свинете - с 20.2% и на птиците - с 5.1%. При продуктите от животновъдството е регистрирано увеличение на цените с 0.9%, което е в резултат на увеличението на цената на кокошите яйца - с 13.7%. При цената на кравето мляко се наблюдава спад със 7.6%.

В животновъдството през второто тримесечие на 2026 г. спрямо 2025 г. (на годишна база) цените на живите животни се понижават с 3.4%, в резултат от намалението на цените на свинете - с 18.2% и на птиците - с 3.3%. Цените на продуктите от животновъдство намаляват с 1.5%, като най-голям спад е отчетен при цената на кравето мляко - с 8.4%. Цената на кокошите яйца се повишава със 7.9%.

Таблица 1. Индекси на цените на производител в селското стопанство за второто тримесечие на 2026 година

			(Проценти)
Показатели	2020 = 100	Съответното тримесечие на 2025 = 100	2025 = 100
Общо	146.6	102.1	101.0
Растениевъдство	146.7	105.7	104.8
Животновъдство	146.6	98.8	97.5

Фиг. 1. Индекси на цените на производител в селското стопанство по тримесечия (2020 = 100)

Индекси на цените на продуктите и услугите за текущо потребление в селското стопанство

Индексът на цените на продуктите и услугите за текущо потребление в селското стопанство за второто тримесечие на 2026 г. е с 9.3% по-висок в сравнение със същото тримесечие на предходната година. Спрямо 2025 г. (на годишна база) е регистрирано увеличение от 7.8%.

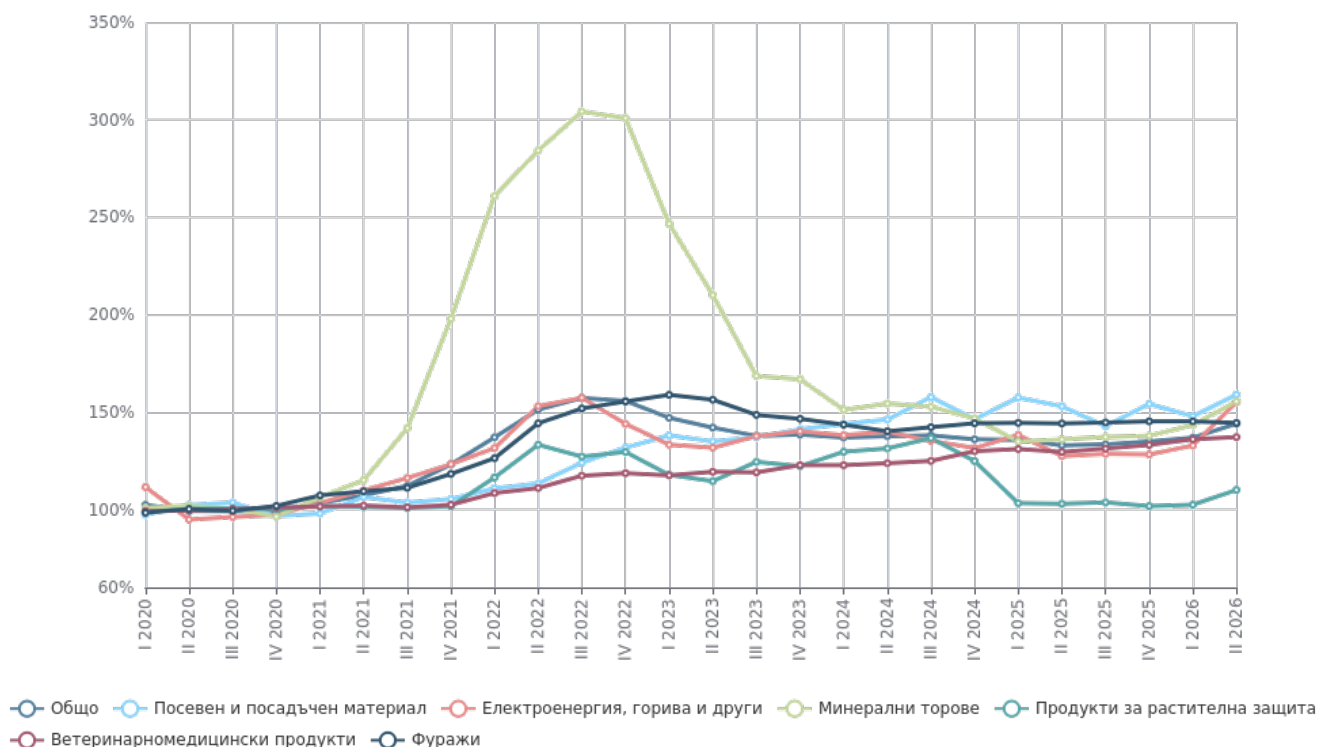
Спрямо съответното тримесечие на 2025 г. е отчетено повишение в цените на: електроенергията и горивата - с 20.3%, минералните торове - с 15.9%, посевния и посадъчния материал - със 7.8%, ветеринарномедицинските продукти - с 5.0%, и фуражите - с 0.7%. Намаляват цените на: продуктите за растителна защита - с 0.4%.

В сравнение с 2025 г. (на годишна база) е отчетено повишение в цените на: електроенергията и горивата - със 17.7%, минералните торове - с 12.7%, посевния и посадъчния материал - с 6.5%, ветеринарномедицинските продукти - с 2.9%, фуражите - с 0.4%, и продуктите за растителна защита - с 0.1% (виж табл. 2).

Таблица 2. Индекси на цените на продуктите и услугите за текущо потребление в селското стопанство за второто тримесечие на 2026 година

Показатели	2020 = 100	Съответното тримесечие на 2025 = 100	(Проценти)
			2025 = 100
Общо	144.1	109.3	107.8
Посевен и посадъчен материал	159.0	107.8	106.5
Електроенергия, горива и други	155.2	120.3	117.7
Минерални торове	155.5	115.9	112.7
Продукти за растителна защита	110.1	99.6	100.1
Ветеринарномедицински продукти	137.2	105.0	102.9
Фуражи	144.5	100.7	100.4

Фиг. 2. Индекси на цените на продуктите и услугите за текущо потребление в селското стопанство по тримесечия (2020 = 100)

Методологични бележки

Методология и основни понятия

Изследванията за цените в селското стопанство се провеждат в съответствие с изискванията на Регламент (ЕС) 2022/2379 на Европейския парламент и на Съвета от 23 ноември 2022 година за статистиката на вложенията и продукцията в селското стопанство и методологията на Евростат за индексите на селскостопанските цени (Handbook for Agricultural Price Indices). По този начин се постига хармонизация в областта на статистиката на цените и индексите в селското стопанство с практиката в ЕС по отношение на:

- използваните дефиниции;
- механизмите за регистрация на цените;
- типа на изчисляваните индекси;
- периодичността при провеждане на наблюденията;
- използваните номенклатури;
- дефинирането на подобрите продукти чрез качествени, количествени, видови и други ценообразуващи характеристики.

Обект на наблюдение са цените на производител на произведените от земеделските стопанства растителни и животински продукти и селскостопански животни и на стоките и услугите за текущо потребление, използвани в селското стопанство.

Цената на производител в селското стопанство е цената, която земеделското стопанство получава за продадените от него селскостопански продукти/живи животни. Тя се отчита на първия пазарен етап от движението на стоките - „цена от производителя за пазара“. Цената на производител не включва получените от стопанството субсидии върху селскостопанските продукти/животни, транспортните разходи и данъците. Данъкът върху добавената стойност (ДДС) също се изключва при формирането на цената.

Изследването за цените на стоките и услугите за текущо потребление, използвани в селското стопанство (Input I), се осъществява чрез провеждането на пет наблюдения, в рамките на които се наблюдават цените на:

- минералните торове;
- фуражите;
- продуктите за растителна защита;
- ветеринарномедицинските продукти;
- посевния и посадъчния материал.

Наблюдаваната цена е цената, която купувачът действително е платил за средствата за закупуване на стоките и услугите за текущо потребление. Тя включва данъците и таксите и изключва субсидиите (ако има такива) и приспаденията ДДС.

Единици на наблюдение

Единиците за наблюдение в рамките на изследванията на селскостопанските цени са земеделските стопанства - юридически и физически лица и селскостопанските и ветеринарните аптеки. За всяко от наблюденията се формира списък от респонденти, като през годините се поддържа стабилен брой регистрации на цени по продукти/категории животни и средства за производство.

Наблюденията са изчерпателни и включват всички единици над определен стойностен праг. Критерий при подбора е стойността на продажбите на селскостопански продукти/животни - за цените на производител в селското стопанство, и стойността на разходите за покупки на стоки и услуги за междинно потребление - за цените на стоките и услугите за текущо потребление, използвани в селското стопанство. За осигуряване на представителност на цените, освен поддържането на определен брой регистрации в отчетния период, се осигурява обхват на поне 50% от стойността на продажбите за всеки отделен продукт/категория животни или от стойността на покупките на стоки и услуги за междинно потребление за съответната година.

Източници на информация

Източник на информация са еднократни статистически формуляри за събиране на данни за качествените и количествените характеристики на селскостопанските продукти/категории животни и стоки и услуги за текущо потребление, както и тримесечни въпросници за цените на производител на селскостопански продукти/живите животни и за цените на стоките и услугите за текущо потребление в селското стопанство.

С еднократните въпросници се осигурява информация за изграждането на номенклатура на наблюденията. Актуализация на номенклатурите се извършва периодично - обикновено в годините, завършващи на 0 и на 5, при смяна на базата на Евростат.

С тримесечните въпросници се осигурява регулярно информация за цените на включените в номенклатурите на наблюденията селскостопански продукти/категории животни и стоки и услуги за текущо потребление в селското стопанство.

Изчисляване на средни цени

В рамките на тримесечните изследвания се изчисляват средни месечни и тримесечни цени. Месечните цени се изчисляват като средни аритметични стойности от всички регистрирани цени. Тримесечните цени се изчисляват като средни аритметични стойности от месечните.

Изчисляване на индекси

Изчисляването на ценовите индекси се извършва по формулата на Ласпер. Този тип индекс има постоянна теглова структура, като базисният период за теглата и цените е един и същ. Като тегла за изчисляването на индексите на цените на производител в селското стопанство се използват стойностите на продажбите на селскостопанска продукция, а за индексите на цените на стоките и услугите за текущо потребление, използвани в селското стопанство - стойностите на покупките за междинно потребление. Теглата се изчисляват в рамките на сателитните икономически сметки за селското стопанство.

Индексите се изчисляват при три бази: предходна година, съответно тримесечие на предходната година и година, завършваща на 0 или 5 (база на Евростат).

За изчисляването на общия индекс на стоките и услугите за текущо потребление (Input I) освен индексите, изчислени за всяка от петте групи продукти, се използват и индекси на стоки и услуги, отчетени в рамките на наблюдението на потребителските цени.

Използвани класификации

За изчисляването на индексите на цените на производител в селското стопанство е използвана Номенклатура на продукцията в селското, горското и рибното стопанство в България (ПРОДАГРО). ПРОДАГРО се използва като база за разпад на продуктите за наблюдение съгласно техните качествени и количествени характеристики. За наблюденията на цените на стоките и услугите за текущо потребление се използват собствени класификации, изградени в рамките на еднократните проучвания за съставяне на списък с представителните продукти. За изчисляване и предоставяне на Евростат на хармонизирани индекси на цените в селското стопанство се използва класификацията PRAG (класификация на селскостопанските цени в базата данни на Евростат New CRONOS).

Отчитане на влиянието на качеството върху цените на селскостопанските продукти

За да бъдат елиминирани различията в цените, свързани с измененията в качеството, вида, количеството и опаковките, подбраните продукти са дефинирани чрез качествени, количествени, видови и други характеристики, които оказват влияние върху изменението на цените. Когато даден конкретен продукт отпада от изследването, той се заменя с нов, с близки характеристики на отпадналия от изследването. Новият продукт също трябва да бъде представителен.

Изчисляване на индекси на стоките и услугите с инвестиционно предназначение, използвани в селското стопанство (Input II)

Изчисляването на ценови индекс на стоките и услугите с инвестиционно предназначение в селското стопанство също се извършва по формулата на Ласпер, като използваните тегла са стойностите на направените от земеделските стопанства покупки на стоки и услуги с инвестиционно предназначение, изчислени в рамките на сателитните икономически сметки за селското стопанство. За изчисляването на общия индекс на стоките и услугите с инвестиционно предназначение се използва информация от изследвания, провеждани от НСИ, в областта на статистиката на потребителските цени, външната търговия и краткосрочната бизнес статистика.

На базата на изчислените индекси на стоките и услугите за текущо потребление и на стоките и услугите с инвестиционно предназначение се изчислява общ индекс на цените на средствата за производство в селското стопанство (Total Input).